

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Quæst. VII. Quæritur, an Prælato Exempti proximo illum corrigere
negligente, Ordinarius istius negligentiam supplere possit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

Respondetur, id ita esse, variis ex Juris Canonibus colligi; nam 1. *C. 44. de Elect.* docet, Exemptos immediate Sedi Apostolicæ Subjectos teneri Confirmationem petere ab illâ Sede, sicut peteret ab Ordinario suo.

2. *C. 7. de Consuetud.* ostendit, Exemptum Dignitati renuntiare non posse sine Papæ Licentiâ, sicut non posset, non permittere Ordinario.

QUÆSTIO VII.

Queritur, An Prælati Exempti Proximo illum corrigere negligente, Ordinarius istius negligentiam supplere possit?

Quærendi causa. In Exempti commodum datur Exemptio, cessare ergo debet, quando id illius exposcit utilitas.

Respondetur, quosdam Juris Textus affirmativæ sententiæ favere: nam in *C. 6. de Offic. Ordin.* docetur, Delegati desidiam in Appellationis Causâ ab Episcopo suppleri posse. Appellans autem inter Exemptos quoad aliquam partem connumerari potest.

C. 7. Eod. Tit. permittit Archiepiscopo Austiano, ut, si Regularium Vagantium, propriumque Habentium, Prælati ab ipso commoniti ad Monasteria revocare, proprium abdicare, illos compellere neglexerint, per Suspensionem Beneficii Officii que ipse compellat. Istud autem Caput de omnibus Provinciæ Austrianæ Regularibus indistinctè loquitur, inter quos non fuisse nonnullos Exemptos credere fas non est.

C. 19. Eod. Tit. GREGORIUS IX. Episcopum vituperans, quod Exemptos correxisset, quanguam illos corrigere Abbas paratus esset, insinuat, illum vituperandum non futurum fuisse, si Correctionem Abbas neglexisset.

Eidem sententiæ favet CONCILIUM TRIDENTINUM. *C. 8. Sess. XXI. de Ref.* quod Episcopis visitare permittit Commendata Monasteria, in quibus viget Regulæ Observantia, si moniti Prælati Regulares intra sex menses non visitent.

QUÆSTIO VIII.

Queritur, An ex quo alicui jure pleno subjecta est Ecclesia, omni Episcopali Jure gaudeat?

Quærendi causa: Circa rem habere plenum jus, & habere totum jus, idem esse videtur.

Respondetur 1. fieri non posse, ut cuicumque pleno jure subest Ecclesia, quolibet Episcopi Jure in illâ potiat, cum sint Jura non pauca, quorum soli Episcopi capaces sunt, alii autem, quam Episcopi, Ecclesias pleno jure possidere possunt.

2. Jura Episcopalia duplicis esse generis; Alia nempe sunt Personalalia, atque ideò per alios exerceri nequeunt: tale est jus solemniter benedicendi Populum post Missarum Solemnia, Vespertinas, & Matutinas, vel per vias & plateas; Alia non Personalalia, quæ per alios exerceri possunt, talia sunt Tonfuræ, Christmatis Distributio, aliaque similia, de quibus. *C. 13. de Sent. & Re Jud.*

Prioris generis Jura non competunt cuicumque Ecclesias pleno jure Possidenti; idcirco Populum solemniter benedicendi facultas ad Abbates pleno jure Ecclesias Possidentes, sine speciali Privilegio, non pertinet. *C. 3. De Privileg. in VI.* quin imò ad priorem prædicti juris partem Privilegium istud restringitur ibidem, nempe ad benedicendum in Ecclesiâ.

Posterioris verò generis Jura cuique Ecclesias pleno jure Possidenti pertinere possunt, idque docet. *C. 13. De Sent. & Re Judicata.*

QUÆSTIO IX.

Queritur, An, per Libertatem alicui Ordini, vel Monasterio, vel Capitulo in Exemptionis Privilegio concessam, absoluta Exemptio intelligatur?

Quærendi causa: Libertas duplex, perfecta & imperfecta, de utraque ergo Privilegium intelligi potest.

Respondetur, ex variis Juris locis colligi, per Libertatem, absolutam Exemptionem non intelligi, nam 1. *C. 5. De Excess. Præl.* ex quo nascitur difficultas, agnoscit, quod Cistercienses, quibus concessam dicit Libertatem ab ALEXANDRO III. illiusque Prædecesso-

ribus, Episcopo obedientiam debeant. 2. *C. 43. De Simon.* ex HONORIO III. desumptum, idem agnoscit, referendo Juramentum ab Abbatibus Cisterciensibus Episcopo præstari solitum, in quo inter alia promittebant Abbates Subjectionem, Obedientiam, Reverentiam secundum Regulam S. Benedicti. 3. *C. 1. De Supplend. negl. Præl.* ostendit, Abbates Cistercienses Episcopo Diocesano quoad Benedictionem recipiendam subijci; Ab ALEXANDRO III. desumitur hoc Caput, qui Ordinem Cisterciensem à Prædecessoribus suis liberum factum supra dixit. 4. *C. 7. De Privileg.* docet, eos, qui libertate donantur, plus minusve libertatis habere pro tenore Privilegiorum.

QUÆSTIO X.

An sit aliquod Privilegium Ecclesiasticum, quod amitti nequeat?

Omnia hujusmodi Privilegia, ad quatuor genera reducuntur; nempe, 1. Canonis, *Si quis suadente*, quo excommunicantur, ipso facto, qui in Ecclesiasticos sive Sæculares, sive Regulares violentas manus temerè injiciunt, 2. Fori, quo iidem eximuntur à Jurisdictione Judicis Sæcularis, 3. Rerum, sèd Bonorum, quo illa ab oneribus, quibus subsunt Bona Sæcularia, eximuntur. 4. Locorum, quo à pœnis liberantur Rei ad illa Confugientes.

Hoc posito, *Queritur*, an inter illa aliquod sit, quod amitti non possit? Quæstio hæc sigillatim variis in locis hujus Operis decisa est affirmativè, ostensumque, hæc Privilegia esse ab Humano Jure introducta, ideòque, ab eodem aboleri posse, Primum à Jure Ecclesiastico merè Positivo; cætera à Principibus concessa, proindeque ab iisdem revocari posse: vel minus post stabilitam hanc Sententiam, meliori modo, quo fieri potuit, Sententiæ contraria, quæ videtur esse ferè communis Canonistarum, existimantium tria postrema Juris Divini esse, explosa est. Ut autem Lector hujus Decisionis hæc illucque dispersa moneatur, totaque insimul habeatur, hanc Quæstionem proponendam duximus; necessarium quoque visum est indicare loca præcipua, in quibus hæc de re actum est; sunt autem 1. *Tractatus de Censuris*, ubi fufissimè explicatus est citatus Canon. 2. *Tractatus de Judiciis*, ubi probatum est Exemptionem Ecclesiasticorum à Foro Sæculari merum, esse beneficium Principum, tam quoad Civiliâ Negotia, quam quoad Crimina. 3. *Tractatus de Immunitatibus*, ubi de illâ, quæ ad Res pertinet, & de illâ, quæ versatur circa Loca; De his singulis Privilegiis egerunt præter GERMONIUM Taurinensem Archidiaconum, qui tres Libros de prædicta Immunitate triplici composuit amplissimos, FAGNANUS, & GONZALEZ, idque variis in locis, illaque, is præter Primum, Juri Divino ascribit, ideòque illa amitti non posse, saltem quoad maximam illorum partem.

QUÆSTIO XI.

Queritur, An sint, qui Jurisdictioni Episcopi non subsint in Judiciis ad Doctrinam pertinentibus: ita ut sibi liceat judicare falsum, quod verum Episcopus declaravit, vel falsum dicere, quod verum Episcopus judicavit; accipere Opus aliquod ab Episcopo non probatum pro Normâ docendi ac judicandi de veritate vel falsitate Doctrinæ, in solvendis dubiis circa Doctrinam propositis?

Quærendi causa. Academia Theologica jactitant sese ab Apostolicâ Sede institutas, suumque Cancellarium, qui ad gradum Doctorem admittit, id facere, ut Delegatum ejusdem Sedis, ideòque, dum benedicit Doctores, illis declarat, se illis concedere licentiam docendi ubicunque Terrarum, quam profectò dare non posset, nisi ab eo, cujus Potestas per totum Orbem Christianum extenditur, auctoritatem suam teneret.

Hinc autem sequi videtur, Academiâ istas in Judiciis circa Doctrinam non subesse Episcopo, proindeque posse in Re Doctrinam aliquid sentire & docere, quam ipse Episcopus sentiat, doceatque.

Respondeo, eâ non obstantè dubitandi ratione, dicendum, quod nulla sit circa Doctrinam Exemptio ab Episcopi Jurisdictione; id patet ex Decretis CONCILII TRIDENTINI: Præcipiunt enim, ut Exempti circa Prædicationem, circa Lectiones Theologicas, circa Libro-

rum